

Detailplaneeringute asja ja ajakohasuse hindamine

Kaido Koppel
Pärnu linnavalitsus
MA linnakorraldus

2021

Agenda

A

Planeeringu elluviimine

B

Aja-ja asjakohasus

C

Kehtetuks tunnistamine

D

Konkreetsed juhtumid

Planeeringu elluviimne

Planeeringu elluviimine

Detailplaneering on kohakeskne
planeeritav ala on asendilt ainulaadne ja
väärrib ainuomast ruumilahendust

Detailplaneering on omandiülene
DP koostamisel tuleb samaaegselt
arvestada nii era kui avalikke huve

Detailplaneering viiakse ellu
planeeringus sätestatu realiseerimine ning
planeeringulistest nõuetest kinnipidamise tagamine

Dp seab kinnisomandile reegleid
uute võimaluste loomine erahuvide
realiseerimiseks kui ka kokku lepitud
kitsendusi avalikes huvides mõjude
tasakaalustamiseks

Asja- ja ajakohane detailplaneering
vastab elluviimise ajal valitsevatele
majanduslikele, sotsiaalsetele,
kultuurilistele ja looduskeskkonna
vajadustele ning planeeringu osapoolte
ootustele

Asja- ja ajakohasus

Asja- ja ajakohasus

01

Asjakohasus

- Detailplaneering vastab üldisematele või lähialal kehtivatele planeeringutele, lahenduse sisulistele eesmärkidele, ruumilise keskkonna, avalikkuse ja planeeringust huvitatud isiku ootustele
- Detailplaneeringu asjakohasust tuleb hinnata kindlas aegruumis. Ajas võivad muutuda kaalutlused, mille alusel kohalik omavalitsus oma territooriumil ruumilist arengut suunab
- Asjakohasuse hindamisel peab arvestama piirkonnaga - tihe linnakeskkond või hajeasustus

02

Ajakohasus

Planeering on kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega ning lahenduste vastavus tänastele tehnoloogilistele ja ruumilistele vajadustele, ühiskondlikele väärtustele, loodusväärtustele ja sotsiaalmajanduslikele oludele.

Asjakohasus

01

Asjakohasuse analüüs

- Intensiivne ja muutustele avatud ruumikasutusega piirkond – ruumi kvaliteet; uued ruumi seosed; insolatsioon; müra; vibratsioon
- Pikalt hoonestamata ala – avalikkus; ala aktiivne kasutus kogukonna poolt;
- DP elluviimise takistused
- Aja faktor
- Liikuvuse muutumine
- Muutunud õigusaktid
- Strateegiate muutused
- mõju looduskeskkonna mitmekesisusele, roheühenduste toimivusele, soojussaare efektile

Asjakohasus

02

Elluviimise takistuste analüüs

- uus visioon piirkonnale
- muutunud majanduslikud olud;
- planeeringu elluviimise eeltingimuste täitmise keerukus või maksumus, nt tehnovõrkude kavandamise ja liitumise kohustus enne põhilahenduse elluviimist;
- taristuobjektide kavandamine, sh nt avalikult kasutava tee olemasolu, bussipeatuse kavandamine, ratta- ja kõnniteede võrk, jätkusuutlike liikumisviiside osakaalu tõstmine nt suure liikluskoormusega linnalises keskkonnas, või
- olematu taristuga maa-alade hoonestamine hajasustuses või linnaserval, kus ala arendamisel on esmaseks eelduseks teenindava ühistranspordi olemasolu.

Kehtetuks tunnistamine

**Mis juhtudel saab planeeringu kehtetuks
tunnistada?**

Planeeringu kehtetuks tunnistamine

03

Juhud

- Omanik soovib planeeringu realiseerimisest loobuda
- Naaber soovib planeeringu kehtetuks tunnistada
- Üldplaneeringu ülevaatamise käigus volikogu teeb ettepaneku detailplaneering kehtetuks tunnistada
- KOV soovib planeeringu kehtetuks tunnistada
- Muutunud õigusruum ei võimalda planeeringut ellu viia nt ehituskeeluvöönd

Planeeringu kehtetuks tunnistamine

- Maakonnaplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks tuleb koostada uus sama planeeringuala hõlmav või sama teemat lahendav maakonnaplaneering
- Üldplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks tuleb koostada uus üldplaneering
- Kohaliku omavalitsuse eriplaneering kaotab kehtivuse, kui planeeringut ei ole asutud ellu viima viie aasta möödumisel kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kehtestamisest arvates.
- Detailplaneeringu või selle osa võib tunnistada kehtetuks, kui:
  - detailplaneeringu kehtestamisest on möödunud vähemalt viis aastat ja detailplaneeringut ei ole asutud ellu viima;
  - planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Kehtetuks tunnistamine täies mahus

01

- Detailplaneeringu puhul tuleb hinnata millist rolli omab kehtetuks tunnistatav osa kogu ülejäänud piirkonna suhtes.
- detailplaneeringu kehtestamisest on möödunud vähemalt viis aastat ja detailplaneeringut ei ole asutud ellu viima
- planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda
- Detailplaneeringu tunnistab kehtetuks kohaliku omavalitsuse volikogu

02

Kehtetuks tunnistamine osaliselt

- kui on tagatud planeeringu terviklahenduse elluviimine pärast detailplaneeringu osalist kehtetuks tunnistamist.
- detailplaneeringu kehtestamisest on möödunud vähemalt viis aastat ja detailplaneeringut ei ole asutud ellu viima
- planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda
- Detailplaneeringut saab osaliselt kehtetuks tunnistada ka ühe või mitme tingimuse osas, mis muutunud olude tõttu pole enam asjakohased või mida ei saa enam ellu viia

Osaline kehtetuks tunnistamine

01

Analüüs

- millised on võimalused koostada detailplaneeringukohaseid ehitusprojekte
- milline oli kehtestamise hetkel õiguslik regulatsioon ehk milliseid tingimusi planeeringult eeldati
- kuidas hakatakse planeeringut ellu viima kui osa planeeringust enam ei kehti
- Kuidas lahendada ehitusõigus alal mis on tunnistatud kehtetuks?
- Kuidas mõjutab planeeringu osaline kehtetuks tunnistamine terviklahendust

Osaline kehtetuks tunnistamine

- Näide: Kinnistu suhtes kehtib 1996 kehtestatud detailplaneering, mida ei ole ellu viidud.
- Üldplaneering kehtestati 2001.
- Üldplaneeringu kohaselt ärimaa juhtfunktsiooniga alal lubatud kuni 25 % elamumaa (EE) kõrvalfunktsioon.
- Omanik soovib korteriomandi jagada eraldiseisvateks korteriomanditeks, mille kasutusotstarve on eluruum.
- Kasutusotstarbe muutmisel sai takistuseks kehtiva detailplaneeringu maakasutuse sihtotstarve.
- Eelnevast tulenevalt taotles omanik detailplaneering kehtetuks tunnistamist maa sihtotstarbe määramise osas.

Kuidas KOV peab käituma?

Mida loetakse terviklahenduseks?

Terviklahendus

01

Mõiste

- terviklik nägemus sellest, kuidas ala tulevikus parimal võimalikul viisil kasutama peaks.
- Ruumiline terviklahendus hõlmab planeeringu liigile ja ülesannetele vastavaid valdkondlikke ja ruumilisi üksiklahendusi, arvestab nende koosmõju ning seob need tasakaalustatud terviklahenduseks.
- Ruumiline terviklahendus on edasise projekteerimise ja ehitamise tulemusel valmiva tervikliku elukeskkonna loomise aluseks.

Konkreetsed juhud

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Pärnu, Pärnu County

Google

Street View - Jun 2011

Metsa tn 13a

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

02

Metsa tn 13a

- olemasoleva hoone põhimahus säilitamine
- kaubanduspinnaks (toidukaupluseks) ümberehitamine
- omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda.
- Naabrid arvamusi ei esitanud
- Ministeerium ja ametid nõustused

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

03

Metsa tn 13a kehtiv dp

- 2008 kehtestatud detailplaneering
- Krundile on kavandatud osaliselt kuue korruseline korterelamu ehitusaluse pindala 840 m² (täisehitus 28%). Hoone lubatud suurim kõrgus on 20,0 m.
- Üldplaneeringu (2021) kohaselt on Metsa tn 13a kinnistu maakasutuse otstarbeks määratud segahoonestuse maa-ala (S),
- Volikogu tunnistas kehtetuks
- Linnavalitsus väljastas projekteerimistingimused

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

04

Metsa tn 13a projekteerimistingimused

- olemasoleva hoone maht säilib ja ei muutu,
- hoone kasutamine vastab kinnistule määratud lubatud maakasutusele
- ehitis sobitub piirkonna väljakujunenud keskkonda
- üldplaneeringu kohaselt on maakasutuse otstarbelt tegemist segahoonestusalaga, kus valdavaks otstarbeks võib muuhulgas olla kaubandus-, toidlustus- ja teenindusasutused
- ehitusprojekti koosseisus esitada liikluskorralduslik lahendus,
- kinnistul tagada standardikohane parkla lahendus ja parkimisvajadus s.h jalgratastele, võimalusel tagada rohkem parkimiskohti kui standard ette näeb
- parklad liigendada kasutades haljasribasid, põõsaistutust ja kõrghaljastust
- ehitusprojekti koosseisus esitada haljastuse lahendus liigiti või eraldi haljastusprojektiga,

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Riia mnt 106

Pärnu, Pärnu County
Google
Street View - Aug 2018

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

01

Riia mnt 106 detailplaneering

- Planeeringuga nähakse rajada 2 kolm ärihoonet lubatud suurima ehitisealuse pindalaga kokku 3500 m²,
- Krundile on määratud kolm hoonestusala,
- Põhiliselt on lubatud suurim maapealsete korruste arv 3 korrust
- Hoonete lubatud suurim kõrgus projekteeritud maapinnast on 10 m.
- Krundi kasutamise sihtotstarbeks määratakse kontori ja büroohoone maa (BB), kaubandus-, toidlustus-, teenindushoone maa (BT), mis vastab üldplaneeringu järgsele planeeringuala maakasutuse juhtotstarbele 100% ärimaa (Ä).

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

02

Riia mnt 106 kehtetuks tunnistamine 26. aprill 2018 nr 42

- ✓ Pärnu Linnavalitsuse 27. jaanuari 2015 korraldusega nr 69 kehtestatud Riia mnt 106 kinnistu detailplaneering
- ✓ Omanik soovib selle elluviimisest loobuda
- ✓ rajada väikeste büroo-, kaubandus- ja teeninduspindade asemel suuremaid kaubanduspindasid
- ✓ suurte kaubanduspindadega hoone ehitamine üldplaneeringu tingimuste kohaselt oleks võimalik.

Projekteerimistingimused

Projekteerimistingimused Riia mnt 106 ärihoone püstitamiseks 06. november 2018

03

- Planeerimisseaduse § 125 lg 5 alusel väljastati projekteerimistingimused
- Eelnõule ühtegi arvamust ega seisukohta ei laekunud
- kinnistul soovitakse olemasolevate lammutatavate hoonete asemele püstitada uus ärihoone
- Liikluslahenduse koostamine tervele kvartalile
- Sotsiaalsete mõjude läbiviimine

Ehitusprojekt

04

- 1. veebruar 2019. PP „Odavpoodide kett Lidl kuulab suvepealinnas maad“

Menetlus

05

- 26.04.2018 Pärnu Linnavolikogu otsus kehtetuks tunnistamise osas
- 06.11.2018 Projekteerimistingimused
- 24.07.19 Riia mnt 106 eskiislahendus
- 23.08.19 Sotsiaalsete mõjude hinnang
- 23.08.19 Liiklusanalüüs
- 26.08.2019 – kaebus kohtule otsuste tühistamiseks ja õiguskaitseks
- 30.12.2019 – Ehitusluba
- 28. 05. 2020 R I I G I K O H U S (kohtu eksitus)- halduskohtusse tagasi
16. 09.2020 – Halduskohtu otsus
- 12.07.2021 Kasutusluba

Kokkuvõte

- 9 korda mõõda 1 kord lõika
- Miks on vajalik kehtetuks tunnistada
- Kuidas see mõjutab terviklahendust?
- Kuidas see mõjutab piirkonda?
- Millised on kaasnevad mõjud
- Koostada **detailplaneering**

Täna tähelepanu eest!

Kaido Koppel
Pärnu Linnavalitsus
Eesti Planeerijate Ühing

